

Uradni list

Evropske unije

L 155

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Letnik 62

12. junij 2019

Vsebina

I Zakonodajni akti

DIREKTIVE

- ★ **Direktiva (EU) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje** ⁽¹⁾ 1

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

I

(Zakonodajni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2019/904 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 5. junija 2019

o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Plastika se zaradi visoke funkcionalnosti in razmeroma nizkih stroškov vse bolj uporablja v vsakdanjem življenju. Čeprav ima koristno vlogo v gospodarstvu in je njena uporaba v številnih sektorjih bistvenega pomena, pa zaradi njene vse pogostejše uporabe v kratkotrajnih proizvodih, ki niso zasnovani za ponovno uporabo ali stroškovno učinkovito recikliranje, vzorci proizvodnje in potrošnje plastike postajajo vse bolj neučinkoviti in linearni. V okviru akcijskega načrta za krožno gospodarstvo iz sporočila Komisije z dne 2. decembra 2015 z naslovom „Zaprte zanke – akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo“ se je zato Komisija v evropski strategiji za plastiko iz svojega sporočila z dne 16. januarja 2018 z naslovom „Evropska strategija za plastiko v krožnem gospodarstvu“ odločila, da je treba obravnavati problematiko vztrajnega porasta nastajanja plastičnih odpadkov in odlaganja plastičnih odpadkov v okolje, zlasti morsko, da bi tako vzpostavili krožen življenjski cikel za plastiko. Evropska strategija za plastiko je korak k vzpostavitvi krožnega gospodarstva, v katerem se pri zasnovi in proizvodnji plastike in plastičnih proizvodov v celoti spoštujejo potrebe po ponovni uporabi, popravilu in recikliranju ter v katerem se razvijajo in promovirajo bolj trajnostni materiali. Zaradi precejšnjega negativnega vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje, zdravje in gospodarstvo bi bilo treba vzpostaviti poseben pravni okvir za učinkovito zmanjšanje tovrstnih vplivov.
- (2) Ta direktiva spodbuja krožne pristope, ki trajnostnim in nestrupenim proizvodom, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, in sistemom za ponovno uporabo dajejo prednost pred proizvodi za enkratno uporabo, s čimer naj bi predvsem zmanjšali količino nastalih odpadkov. Tako preprečevanje odpadkov je na vrhu hierarhije ravnanja z odpadki iz Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾. Ta direktiva bo prispevala k uresničevanju 12. cilja trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov (OZN), in sicer zagotoviti trajnostne vzorce potrošnje in proizvodnje, ki je del Agende za trajnostni razvoj do leta 2030, ki jo je Generalna skupščina OZN sprejela

⁽¹⁾ UL C 62, 15.2.2019, str. 207.

⁽²⁾ UL C 461, 21.12.2018, str. 210.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 27. marca 2019 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 21. maja 2019.

⁽⁴⁾ Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

25. septembra 2015. S čim daljšim ohranjanjem vrednosti proizvodov in materialov ter ustvarjanjem manjše količine odpadkov lahko gospodarstvo Unije postane konkurenčnejše in odpornejše ter hkrati zmanjša obremenitev dragocenih virov in okolja.

- (3) Morski odpadki imajo čezmejne razsežnosti in veljajo za vse večji globalni problem. Zmanjšanje količine morskih odpadkov je ključni ukrep za doseganje 14. cilja trajnostnega razvoja OZN, ki poziva k ohranjanju in trajnostni uporabi oceanov, morij in morskih virov za trajnostni razvoj. Unija mora prevzeti svojo vlogo pri preprečevanju in reševanju problematike morskih odpadkov ter si mora prizadevati, da določi standarde za ves svet. Zato Unija sodeluje s partnerji v številnih mednarodnih forumih, kot so skupini G20 in G7 ter OZN, da se spodbuja usklajeno ukrepanje, ta direktiva pa je del prizadevanj Unije na tem področju. Da bi bila ta prizadevanja učinkovita, je prav tako pomembno, da se zaradi izvoza plastičnih odpadkov iz Unije ne poveča količina morskih odpadkov drugje po svetu.
- (4) V skladu s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982 (UNCLOS) ⁽⁵⁾, Konvencijo o preprečevanju onesnaževanja morja z odlaganjem odpadkov in drugih snovi z dne 29. decembra 1972 (Londonska konvencija) in Protokolom iz leta 1996 (Londonski protokol) k navedeni konvenciji, Prilogo V k Mednarodni konvenciji o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij (MARPOL), kakor je bila spremenjena s Protokolom iz leta 1978, in Baselsko konvencijo o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov prek meja in njihovega odstranjevanja z dne 22. marca 1989 ⁽⁶⁾ ter zakonodajo Unije o odpadkih, in sicer iz Direktive 2008/98/ES in Direktive 2000/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾ morajo države članice zagotoviti ustrezno ravnanje z odpadki, da se prepreči nastajanje morskih odpadkov iz morskih in kopenskih virov ter zmanjša njihova količina. V skladu z zakonodajo Unije o vodah, in sicer z direktivama 2000/60/ES ⁽⁸⁾ in 2008/56/ES ⁽⁹⁾ Evropskega parlamenta in Sveta, morajo države članice tudi rešiti problematiko morskih odpadkov, kadar ovira doseganje dobrega okoljskega stanja morskih voda, tudi kot prispevek k 14. cilju trajnostnega razvoja OZN.
- (5) V Uniji je 80 do 85 % morskih odpadkov, merjenih kot število odpadkov na obalah, iz plastike, pri čemer plastični proizvodi za enkratno uporabo predstavljajo 50 %, z ribolovom povezani proizvodi pa 27 % vseh odpadkov. Med plastične proizvode za enkratno uporabo spadajo različni pogosto uporabljeni izdelki široke potrošnje, ki se po enkratni uporabi za namen, za katerega so bili predvideni, zavržejo, redko reciklirajo in hitro smetijo okolje. Velik del ribolovnega orodja, danega na trg, ni zbran za obdelavo. Zato so plastični proizvodi za enkratno uporabo in ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko, kot morski odpadki zelo resen problem, pomenijo resno tveganje za morske ekosisteme, biotsko raznovrstnost in zdravje ljudi ter škodujejo dejavnostim, kot so turizem, ribolov in ladijski prevoz.
- (6) Ustrezno ravnanje z odpadki je še vedno bistveno za preprečevanje vsakršnega smetenja, vključno s preprečevanjem morskih odpadkov. Veljavna zakonodaja Unije, in sicer direktive 2008/98/ES, 2000/59/ES, 2000/60/ES in 2008/56/ES ter Uredba Sveta (ES) št. 1224/2009 ⁽¹⁰⁾, ter instrumenti politike zagotavljajo nekaj regulativnih odzivov za reševanje problematike morskih odpadkov. Za plastične odpadke veljajo zlasti splošni ukrepi in cilji Unije na področju ravnanja z odpadki, kot sta cilj glede recikliranja odpadne plastične embalaže iz Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES ⁽¹¹⁾ in cilj iz Evropske strategije za plastiko, in sicer zagotoviti, da bo vsa plastična embalaža, dana na trg Unije, ponovno uporabljiva ali enostavno reciklirana. Vendar učinek navedenih ukrepov na morske odpadke ni zadosten, pa tudi nacionalni ukrepi za preprečevanje morskih odpadkov in zmanjševanje njihove količine se razlikujejo glede na področje uporabe in raven ambicioznosti. Poleg tega bi lahko nekateri od navedenih ukrepov, zlasti tržne omejitve za plastične proizvode za enkratno uporabo, ustvarjali ovire za trgovino in izkrivljali konkurenco v Uniji.

⁽⁵⁾ UL L 179, 23.6.1998, str. 3.

⁽⁶⁾ UL L 39, 16.2.1993, str. 3.

⁽⁷⁾ Direktiva 2000/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2000 o pristaniških zmogljivostih za sprejem ladijskih odpadkov in ostankov tovora (UL L 332, 28.12.2000, str. 81).

⁽⁸⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

⁽⁹⁾ Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morskem strategiji) (UL L 164, 25.6.2008, str. 19).

⁽¹⁰⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Unije za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike, o spremembi uredb (ES) št. 847/96, (ES) št. 2371/2002, (ES) št. 811/2004, (ES) št. 768/2005, (ES) št. 2115/2005, (ES) št. 2166/2005, (ES) št. 388/2006, (ES) št. 509/2007, (ES) št. 676/2007, (ES) št. 1098/2007, (ES) št. 1300/2008, (ES) št. 1342/2008 in razveljavitvi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1627/94 in (ES) št. 1966/2006 (UL L 343, 22.12.2009, str. 1).

⁽¹¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL L 365, 31.12.1994, str. 10).

- (7) Da bi bila prizadevanja usmerjena tja, kjer so najbolj potrebna, bi morala ta direktiva zajemati le tiste plastične proizvode za enkratno uporabo, ki so najpogosteje najdeni na obalah Unije, ter ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko, in proizvode iz oksorazgradljive plastike. Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v tej direktivi, po ocenah predstavljajo približno 86 % plastičnih proizvodov za enkratno uporabo (merjenih po številu), najdenih na obalah Unije. Stekleni in kovinski vsebniki za pijačo ne bi smeli biti zajeti v tej direktivi, ker ne spadajo med plastične proizvode za enkratno uporabo, ki so najpogosteje najdeni na obalah Unije.
- (8) Mikroplastika ni neposredno zajeta v področju uporabe te direktive, a kljub temu prispeva svoj delež k morskim odpadkom, zato bi morala Unija sprejeti celovit pristop do tega problema. Unija bi morala vse proizvajalce spodbujati, naj mikroplastiko v svojih proizvodih strogo omeji.
- (9) Onesnaženost tal z večjimi kosi plastike in delci ali mikroplastiko, ki nastane iz njih, je lahko precejšnja in taka plastika lahko pride v morsko okolje.
- (10) Ta direktiva je *lex specialis* glede na direktivi 94/62/ES in 2008/98/ES. Kadar si navedeni direktivi in ta direktiva nasprotujejo, bi morala ta direktiva prevladati v okviru njenega področja uporabe. To velja v zvezi z omejitvami pri dajanju na trg. Ta direktiva še posebej v zvezi z ukrepi za zmanjšanje porabe, zahtevami za proizvode, zahtevami za označevanje in razširjeno odgovornost proizvajalca dopolnjuje direktivi 94/62/ES in 2008/98/ES ter Direktivo 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾.
- (11) Plastični proizvodi za enkratno uporabo se lahko proizvajajo iz najrazličnejših vrst plastike. Plastika je običajno opredeljena kot polimerni material, ki so mu bili lahko dodani aditivi. Vendar bi ta opredelitev zajemala nekatere naravne polimere. V okviru pomena opredelitve „snovi, ki niso kemijsko spremenjene“ iz točke 40 člena 3 Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾ modificirani naravni polimeri ne bi smeli biti zajeti v tej direktivi, saj so naravno prisotni v okolju. Zato bi bilo treba za namene te direktive opredelitev polimera iz točke 5 člena 3 Uredbe (ES) št. 1907/2006 prilagoditi in uvesti ločeno opredelitev. Plastika, proizvedena z modificiranimi naravnimi polimeri, ali plastika, proizvedena na osnovi bioloških, fosilnih ali sintetičnih snovi, ni naravno prisotna, zato bi morala biti obravnavana v tej direktivi. Prilagojena opredelitev plastike bi morala zato zajemati gumijaste proizvode s polimerno osnovo ter biološko in biološko razgradljivo plastiko, ne glede na to, ali je pridobljena iz biomase ali pa se sčasoma biološko razgradi. Barve, črnila in lepila ne bi smeli biti obravnavani v tej direktivi in zato ti polimerni materiali ne bi smeli biti zajeti v opredelitvi.
- (12) Za jasno opredelitev področja uporabe te direktive bi bilo treba opredeliti „plastični proizvod za enkratno uporabo“. Opredelitev bi morala izključevati plastične proizvode, ki so zasnovani, oblikovani in dani na trg, da bi v svoji življenjski dobi opravili več poti ali kroženj, tako da bi se znova napolnili ali uporabili za isti namen, za katerega so bili zasnovani. Plastični proizvodi za enkratno uporabo so običajno namenjeni le enkratni ali kratkotrajni uporabi, preden so odvrženi. Vlažilni robčki za osebno nego in gospodinjsko uporabo bi prav tako morali biti zajeti v področju uporabe te direktive, vlažilni robčki za industrijsko uporabo pa bi morali biti izključeni. Da bi dodatno pojasnili, ali proizvod šteje za plastični proizvod za enkratno uporabo za namene te direktive, bi morala Komisija pripraviti smernice v zvezi s plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo. Skladno z merili, določenimi v tej direktivi, med primere posod za živila, ki štejejo za plastične proizvode za enkratno uporabo za namene te direktive, spadajo posode za hitro prehrano ali škatle s hladnimi ali toplimi živili za polne obroke, sendviče, zavitke in solato ali posode za sveža ali predelana živila, ki jih ni treba dodatno pripravljati, kot so sadje, zelenjava ali sladice. Med primere posod za živila, ki ne štejejo za plastične proizvode za enkratno uporabo za namene te direktive, pa spadajo posode za živila s posušenimi živili ali živili, ki se prodajajo hladna in jih je treba dodatno pripraviti, posode za živila, katerih količina presega enojno porcijo, ali posode za živila v velikosti enojne porcije, ki se prodajajo v več kot eni enoti.

⁽¹²⁾ Direktiva 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o proizvodnji, predstavitvi in prodaji tobačnih in povezanih izdelkov in razveljavitvi Direktive 2001/37/ES (UL L 127, 29.4.2014, str. 1).

⁽¹³⁾ Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).

Med primere vsebnikov za pijačo, ki štejejo za plastične proizvode za enkratno uporabo, spadajo plastenke pijač ali sestavljena embalaža za pijače, ki se uporablja za pivo, vino, vodo, osvežilne pijače, sokove in nektarje, instantne pijače ali mleko, razen lončkov za pijačo, saj so ti za namene te direktive ločena kategorija plastičnih proizvodov za enkratno uporabo. Stekleni in kovinski vsebniki za pijačo niso med plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo, ki so najpogosteje najdeni na obalah Unije, zato jih ta direktiva ne bi smela zajemati. Vendar pa bi morala Komisija v okviru pregleda te direktive med drugim oceniti tudi plastične pokrovčke in zamaške, ki se uporabljajo na steklenih in kovinskih vsebnikih za pijačo.

- (13) Za plastične proizvode za enkratno uporabo, zajete v tej direktivi, bi bilo treba uporabljati enega ali več ukrepov, odvisno od različnih dejavnikov, kot sta razpoložljivost primernih in bolj trajnostnih alternativnih proizvodov ter izvedljivost spreminjanja vzorcev potrošnje, in od tega, v kakšnem obsegu so že zajeti v veljavni zakonodaji Unije.
- (14) Za nekatere plastične proizvode za enkratno uporabo še niso na razpolago primerni in bolj trajnostni alternativni proizvodi, pričakuje pa se, da se bo poraba teh proizvodov povečala. Da bi spremenili ta trend in spodbujali prizadevanja za iskanje bolj trajnostnih rešitev, bi bilo treba od držav članic zahtevati, da – na primer z določitvijo nacionalnih ciljev glede zmanjšanja porabe – dosežejo ambiciozno in trajnostno zmanjšanje porabe teh proizvodov, brez ogrožanja higiene živil ali varnosti hrane, dobrih higienskih praks, dobrih proizvodnih praks, informacij za potrošnike ali zahtev glede sledljivosti iz uredb (ES) št. 178/2002⁽¹⁴⁾, (ES) št. 852/2004⁽¹⁵⁾ in (ES) št. 1935/2004⁽¹⁶⁾ Evropskega parlamenta in Sveta ter druge ustrezne zakonodaje, povezane z varnostjo hrane, higieno in označevanjem. Države članice bi si morale prizadevati, da bodo ti ukrepi kar se da ambiciozni, da bi se dosegla bistvena sprememba trendov vse večje porabe in merljivo kvantitativno zmanjšanje. Pri teh ukrepih bi bilo treba upoštevati vpliv proizvodov v njihovem celotnem življenjskem ciklu, tudi kadar so najdeni v morskem okolju, in hierarhijo ravnanja z odpadki.

Kadar se države članice odločijo, da bodo to obveznost izvajale s tržnimi omejitvami, bi morale zagotoviti, da so take omejitve sorazmerne in nediskriminatorne. Države članice bi morale spodbujati uporabo proizvodov, ki so primerni za večkratno uporabo in jih je mogoče po tem, ko postanejo odpadki, pripraviti za ponovno uporabo in recikliranje.

- (15) Za druge plastične proizvode za enkratno uporabo so že na voljo primerni in bolj trajnostni alternativni proizvodi, ki so tudi cenovno dostopni. Za omejitev škodljivega vpliva takih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo na okolje bi bilo treba od držav članic zahtevati, naj prepovejo njihovo dajanje na trg. S tem bi se spodbujali uporaba enostavno dostopnih in bolj trajnostnih alternativnih proizvodov ter inovativne rešitve za bolj trajnostne poslovne modele, alternativni proizvodi za ponovno uporabo in uporaba nadomestnih materialov. Omejitve pri dajanju na trg, uvedene s to direktivo, bi morale zajemati tudi proizvode iz oksorazgradljive plastike, saj se ta vrsta plastike biološko ne razgradi povsem in zato prispeva k onesnaževanju okolja z mikroplastiko, ni primerna za kompostiranje, negativno vpliva na recikliranje običajne plastike in ne zagotavlja dokazanih okoljskih koristi. Poleg tega je glede na visoko pogostost odpadkov iz polistirena v morskem okolju in razpoložljivost alternativnih proizvodov treba omejiti tudi posode za živila, vsebnike za pijačo in lončke za pijačo za enkratno uporabo iz ekspaniranega polistirena.
- (16) Filtri tobačnih izdelkov, ki vsebujejo plastiko, so drugi najpogosteje najdeni plastični proizvod za enkratno uporabo na obalah Unije. Zmanjšati je treba ogromen vpliv tobačnih izdelkov s filtri, ki vsebujejo plastiko, po uporabi odvrženih neposredno v okolje. Pričakuje se, da bodo z inovacijami in razvojem izdelkov na voljo sprejemljive alternative za filtre, ki vsebujejo plastiko, in to je treba pospešiti. Sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca za tobačne izdelke s filtri, ki vsebujejo plastiko, bi prav tako morali spodbujati inovacije, ki bi omogočale razvoj trajnostnih alternativ za filtre tobačnih izdelkov, ki vsebujejo plastiko. Države članice bi morale spodbujati celoten spekter ukrepov za zmanjšanje odpadkov iz odpadnih filtrov tobačnih izdelkov, ki vsebujejo plastiko, odvrženih po uporabi.

⁽¹⁴⁾ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

⁽¹⁵⁾ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L 139, 30.4.2004, str. 1).

⁽¹⁶⁾ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1935/2004 z dne 27. oktobra 2004 o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živilom, in o razveljavitvi direktiv 80/590/EGS in 89/109/EGS (UL L 338, 13.11.2004, str. 4).

- (17) Plastični pokrovčki in zamaški, ki se uporabljajo za vsebnike za pijačo, so med plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo, ki so najpogosteje najdeni na obalah Unije. Zato bi moralo biti dajanje na trg vsebnikov za pijačo, ki so plastični proizvodi za enkratno uporabo, dovoljeno le, če izpolnjujejo posebne zahteve glede zasnove proizvodov, ki znatno zmanjšujejo odmetavanje plastičnih pokrovčkov in zamaškov vsebnikov za pijačo v okolje. Poleg te zahteve morajo vsebniki za pijačo, ki so tako plastični proizvodi kot embalaža za enkratno uporabo, izpolnjevati tudi bistvene zahteve glede sestave ter možnosti ponovne uporabe in predelave embalaže, vključno z recikliranjem, ki so določene v Prilogi II k Direktivi 94/62/ES.

Za lažje zagotavljanje skladnosti z zahtevo glede zasnove proizvodov in za zagotovitev nemotenega delovanja notranjega trga je treba razviti harmonizirani standard, sprejet v skladu z Uredbo (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁷⁾, skladnost s takim standardom pa bi morala privedi do domneve o skladnosti z navedenimi zahtevami. Zato je pravočasen razvoj harmoniziranega standarda najpomembnejši element za zagotovitev učinkovitega izvajanja te direktive. Treba bi bilo predvideti dovolj časa za razvoj harmoniziranega standarda in omogočanje proizvajalcem, da svoje proizvodne verige prilagodijo izpolnjevanju zahteve glede zasnove proizvodov. Treba je spodbujati uvajanje recikliranih materialov na trg, da se zagotovi krožna uporaba plastičnih proizvodov. Zato je primerno uvesti zahteve po obvezni minimalni vsebnosti reciklirane plastike v plastenkah pijač.

- (18) Pri izdelavi plastičnih proizvodov bi bilo treba upoštevati njihovo celotno življenjsko dobo. Pri zasnovi plastičnih proizvodov bi bilo treba vedno upoštevati fazi proizvodnje in uporabe ter možnost ponovne uporabe in recikliranja proizvoda. Pri pregledu, ki ga opravi v skladu s členom 9(5) Direktive 94/62/ES, bi morala Komisija upoštevati relativne lastnosti različnih embalažnih materialov, vključno s kompozitnimi materiali, na osnovi ocen življenjskega cikla, in pri tem nameniti posebno pozornost preprečevanju odpadkov in zasnovi za krožnost.
- (19) Zaradi zdravja žensk bi se morali izogibati prisotnosti nevarnih kemikalij v higienskih vložkih, tamponih in aplikatorjih tamponov. V okviru procesa omejitev iz Uredbe (ES) št. 1907/2006 je primerno, da Komisija preuči dodatne omejitve za take snovi.
- (20) Nekateri plastični proizvodi za enkratno uporabo končajo v okolju zaradi neustreznega odstranjevanja v kanalizacijo ali drugega neustreznega odlaganja v okolje. Odstranjevanje v kanalizacijo lahko povzroči tudi znatno gospodarsko škodo na kanalizacijskih omrežjih, saj ovira delovanje črpalk in maši cevi. Za te proizvode pogosto ni na voljo dovolj informacij o lastnostih materiala, iz katerega so proizvodi narejeni, ali ustreznih načinov odstranjevanja odpadkov. Zato bi morale za plastične proizvode za enkratno uporabo, ki se pogosto odvržejo v kanalizacijo ali drugače neustrezno odstranijo, veljati zahteve za označevanje. Oznaka bi morala potrošnika obveščati o ustreznih možnostih ravnanja s proizvodom kot odpadkom oziroma načinov odstranjevanja odpadkov, ki se jim je treba pri proizvodni izogibati v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, pa tudi o prisotnosti plastike v proizvodu in posledičnem negativnem vplivu smetenja ali drugih načinov neustreznega odstranjevanja proizvoda na okolje. Oznaka bi morala biti, kakor je ustrezno, nameščena na embalaži plastičnega proizvoda ali neposredno na proizvodu samem. Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastila za določitev harmoniziranih specifikacij za oznako, pri čemer bi morala, kjer je to ustrezno, pri reprezentativnih skupinah potrošnikov preveriti dojemanje predlagane oznake, da bi zagotovila, da je učinkovita in lahko razumljiva. Zahteve za označevanje se že zahtevajo za ribolovno orodje na podlagi Uredbe (ES) št. 1224/2009.
- (21) Kar zadeva plastične proizvode za enkratno uporabo, za katere enostavno dostopni, primerni in bolj trajnostni alternativni proizvodi, ne obstajajo, bi morale države članice v skladu z načelom „onesnaževalec plača“ uvesti tudi sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca za kritje potrebnih stroškov ravnanja z odpadki in čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti, pa tudi stroškov ukrepov ozaveščanja za preprečevanje nastajanja in zmanjšanje količine takih odpadkov. Ti stroški ne bi smeli presegati stroškov, potrebnih za stroškovno učinkovito zagotavljanje navedenih storitev, in bi se morali med zadevnimi akterji določiti na pregleden način.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 316, 14.11.2012, str. 12).

- (22) V Direktivi 2008/98/ES so določene splošne minimalne zahteve za sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca. Te zahteve bi bilo treba uporabljati za sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca, vzpostavljene s to direktivo, ne glede na to, ali se izvajajo z zakonodajnim aktom ali sporazumi v skladu s to direktivo. Relevantnost nekaterih zahtev je odvisna od lastnosti proizvoda. Za zagotovitev ustreznega ravnanja s tobačnimi izdelki s filtri, ki vsebujejo plastiko, vlažilnimi robčki in baloni v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki ni potrebno ločeno zbiranje. Zato vzpostavitev ločenega zbiranja teh proizvodov ne bi smela biti obvezna. V tej direktivi bi morale biti določene zahteve v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca poleg tistih iz Direktive 2008/98/ES, na primer zahteva, da bi morali proizvajalci nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo kriti stroške čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti. Moralo bi biti tudi mogoče pokriti stroške za vzpostavitev posebne infrastrukture za zbiranje odpadnih tobačnih izdelkov, odvrženih po uporabi, kot so ustrezne posode za odpadke, nameščene na lokacijah, ki so najbolj obremenjene zaradi smetenja. Pri metodologiji za izračun stroškov čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti bi bilo treba upoštevati vidike sorazmernosti. Državam članicam bi moralo biti omogočeno, da za zmanjšanje upravnih stroškov določijo finančne prispevke za stroške čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti in v ta namen določijo večletne nespremenljive zneske.
- (23) Velik odstotek plastike med morskimi odpadki, ki izvira iz zavrženega, pa tudi zapuščenega in izgubljenega ribolovnega orodja, je dokaz, da veljavne pravne zahteve iz Uredbe (ES) št. 1224/2009, Direktive 2000/59/ES in Direktive 2008/98/ES ne zagotavljajo zadostnih spodbud za vračanje takega ribolovnega orodja na obalo v zbiranje in obdelavo. Sistem posrednih pristojbin, vzpostavljen na podlagi Direktive 2019/883 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁸⁾, je sistem, ki ladje odvrča od spuščanja odpadkov v morje in zagotavlja pravico do oddaje odpadkov. Vendar bi morale ta sistem dopolnjevati dodatne finančne spodbude za ribiče, da bi svoje odpadno ribolovno orodje dostavili na obalo ter se tako izognili morebitnemu zvišanju neposredne pristojbine za odpadke, ki jo je treba plačati. Plastični sestavni deli ribolovnega orodja imajo velik potencial za recikliranje, zato bi morale države članice v skladu z načelom „onesnaževalec plača“ uvesti razširjeno odgovornost proizvajalca za ribolovno orodje in sestavne dele ribolovnega orodja, ki vsebujejo plastiko, da bi zagotovili lažje ločeno zbiranje odpadnega ribolovnega orodja in financiranje okolju prijaznega ravnanja z odpadnim ribolovnim orodjem, zlasti recikliranja.
- (24) Države članice bi morale v okviru razširjene odgovornosti proizvajalca za ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko, skladno z obveznostmi poročanja iz te direktive spremljati in oceniti ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko.
- (25) Čeprav vsi morski odpadki, ki vsebujejo plastiko, pomenijo tveganje za okolje in zdravje ljudi ter bi jih bilo treba obravnavati, bi bilo treba upoštevati tudi pomisleke glede sorazmernosti. Zato sami ribiči in obrtniški izdelovalci ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, ne bi smeli škodeti za proizvajalce in ne bi smeli biti odgovorni za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, ki se nanašajo na razširjeno odgovornost proizvajalca.
- (26) Gospodarske in druge spodbude, ki podpirajo trajnostne odločitve potrošnikov in spodbujajo odgovorno vedenje potrošnikov, so lahko učinkovito orodje za doseganje ciljev te direktive.
- (27) Plastenke pijač, ki so plastični proizvodi za enkratno uporabo, so eden od morskih odpadkov, ki so najpogosteje najdeni na obalah Unije. To je posledica neučinkovitih sistemov ločenega zbiranja in slabega sodelovanja potrošnikov v takih sistemih. Treba je spodbujati učinkovitejše sisteme ločenega zbiranja. Zato bi bilo treba določiti minimalni cilj glede ločenega zbiranja plastenk pijač, ki so plastični proizvodi za enkratno uporabo. Čeprav je treba v skladu z obveznostjo ločenega zbiranja odpadkov zagotoviti ločeno hrambo glede na vrsto in naravo odpadkov, bi bilo kljub temu treba omogočiti, da se nekatere vrste odpadkov zbirajo skupaj, če to ne ovira visokokakovostnega recikliranja v okviru hierarhije ravnanja z odpadki v skladu z določbami člena 10(2) in točke (a) člena 10(3) Direktive 2008/98/ES. Pri določanju cilja glede ločenega zbiranja bi bilo treba upoštevati količino plastenk pijač za enkratno uporabo, danih na trg v državi članici, ali nastalo količino odpadnih plastenk pijač za enkratno uporabo v državi članici. Pri izračunu količine nastalih odpadkov v državi članici bi bilo treba ustrezno upoštevati vse nastale odpadne plastenke pijač za enkratno uporabo, vključno s tistimi, ki se ne zberejo v sistemih zbiranja odpadkov, ampak so odvržene v okolje. Države članice bi morale biti sposobne doseči ta minimalni cilj z določitvijo ciljev

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2019/883 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o pristaniških sprejemnih zmogljivostih za oddajo odpadkov z ladij, spremembi Direktive 2010/65/EU in razveljavitvi Direktive 2000/59/ES (UL L 151, 7.6.2019, str. 116).

glede ločenega zbiranja za platenke pijač, ki so plastični proizvodi za enkratno uporabo, v okviru sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca ali z vzpostavitvijo shem kavcij ali sprejetjem katerega koli drugega ukrepa, ki se jim zdi ustrezen. To bo neposredno pozitivno vplivalo na stopnjo zbiranja, kakovost zbranega materiala in kakovost recikliranih materialov ter zagotovilo priložnosti za industrijo recikliranja in trg za reciklirane materiale. To bo prispevalo k doseganju ciljev glede recikliranja za odpadno embalažo iz Direktive 94/62/ES.

- (28) Za preprečevanje smetenja in drugih neustreznih načinov odstranjevanja odpadkov, ki povzročajo nastajanje morskih odpadkov, ki vsebujejo plastiko, je potrebno, da so potrošniki plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in uporabniki ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, ustrezno obveščeni o razpoložljivih alternativnih proizvodih za ponovno uporabo in sistemih za ponovno uporabo, najprimernejših razpoložljivih možnostih ravnanja z odpadki in/ali o tem, katerim možnostim odstranjevanja odpadkov se je treba izogibati, o dobrih praksah v zvezi z ustreznim ravnanjem z odpadki in vplivu slabih praks odstranjevanja na okolje, pa tudi o vsebnosti plastike v nekaterih plastičnih proizvodih za enkratno uporabo in ribolovnem orodju ter vpliv neustreznega odstranjevanja odpadkov na kanalizacijsko omrežje. Zato bi bilo treba od držav članic zahtevati, da sprejmejo ukrepe za ozaveščanje, s katerimi bi zagotovile zagotavljanje takšnih informacij tem potrošnikom in uporabnikom. Informacije ne bi smele vključevati nobene promocijske vsebine, ki bi spodbujala uporabo plastičnih proizvodov za enkratno uporabo. Države članice bi morale imeti možnost, da izberejo ukrepe, ki so najprimernejši glede na naravo proizvoda ali njegovo uporabo. Proizvajalci plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, bi morali v okviru svojih obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca kriti stroške ukrepov za ozaveščanje.
- (29) Cilj te direktive je varovati okolje in zdravje ljudi. Kot je Sodišče že večkrat opozorilo, bi bila načelna izključitev možnosti, da se zadevne osebe sklicujejo na obveznost, uvedeno z direktivo, v nasprotju z zavezujočim učinkom, ki ga ima direktiva na podlagi tretjega odstavka člena 288 Pogodbe o delovanju Evropske unije. To stališče velja zlasti v zvezi z direktivo, katere cilj je preprečevanje in zmanjšanje vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na vodno okolje.
- (30) Pomembno je spremljati količine morskih odpadkov v Uniji, da se oceni izvajanje te direktive. Države članice morajo v skladu z Direktivo 2008/56/ES redno spremljati lastnosti in količine morskih odpadkov, vključno s plastičnimi morskimi odpadki. Tudi ti podatki o spremljanju se sporočijo Komisiji.
- (31) Države članice bi morale določiti pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, in bi morale sprejeti vse ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- (32) Komisija bi morala v skladu z odstavkom 22 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁽¹⁹⁾ izvesti oceno te direktive. Taka ocena bi morala temeljiti na pridobljenih izkušnjah ter podatkih, zbranih med izvajanjem te direktive, in podatkih, zbranih v skladu z direktivama 2008/56/ES in 2008/98/ES. Ocena bi morala zagotoviti podlago za oceno možnih nadaljnjih ukrepov, vključno z določitvijo ciljev za celotno Unijo glede zmanjšanja do leta 2030 in po njem, in oceno, ali je treba ob upoštevanju spremljanja morskih odpadkov v Uniji pregledati Prilogo s seznamom plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in ali je področje uporabe te direktive mogoče razširiti na ostale proizvode za enkratno uporabo.
- (33) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z metodologijo za izračun in preverjanje letne porabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, za katere so bili določeni cilji glede zmanjšanja porabe, pravili za izračun in preverjanje doseganja ciljev minimalne reciklirane vsebnosti za platenke pijač za enkratno uporabo, specifikacijami za oznako, ki se pritrudi na nekatere plastične proizvode za enkratno uporabo, metodologijo za izračun in preverjanje ciljev glede zbiranja plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, za katere so bili določeni cilji glede ločenega zbiranja, in obliko sporočanja podatkov in informacij o izvajanju te direktive. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁰⁾.
- (34) Primerno je, da se državam članicam omogoči izvajanje nekaterih določb te direktive s sporazumi med pristojnimi organi in zadevnimi gospodarskimi sektorji, pod pogojem, da so izpolnjene nekatere zahteve.
- (35) Pri preprečevanju smetenja bi morali sodelovati pristojni organi, proizvajalci in potrošniki. Javni organi, vključno z institucijami Unije, bi morali biti zgled drugim.

⁽¹⁹⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (36) Ker ciljev te direktive, in sicer preprečevanja in zmanjšanja vpliva nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, proizvodov iz oksorazgradljive plastike ter ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, na okolje in zdravje ljudi ter spodbujanja prehoda na krožno gospodarstvo, vključno s spodbujanjem inovativnih in trajnostnih poslovnih modelov, proizvodov in materialov, s čimer se tudi prispeva k učinkovitemu delovanju notranjega trga, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Cilji

Cilji te direktive so preprečiti in zmanjšati vpliv nekaterih plastičnih proizvodov na okolje, zlasti vodno okolje, in na zdravje ljudi ter spodbujati prehod na krožno gospodarstvo z inovativnimi in trajnostnimi poslovnimi modeli, proizvodi in materiali ter s tem prispevati tudi k učinkovitemu delovanju notranjega trga.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za plastične proizvode za enkratno uporabo, navedene v Prilogi, proizvode iz oksorazgradljive plastike in ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko.
2. Kadar je ta direktiva v nasprotju z Direktivo 94/62/ES ali 2008/98/ES, prevlada ta direktiva.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „plastika“ pomeni material, ki vsebuje polimer, kot je opredeljen v točki 5 člena 3 Uredbe (ES) št. 1907/2006, ki so mu bili lahko dodani aditivi ali druge snovi ter se lahko uporabi kot glavna strukturna komponenta končnih proizvodov, razen naravnih polimerov, ki niso kemično modificirani;
- (2) „plastični proizvod za enkratno uporabo“ pomeni proizvod, ki je v celoti ali delno izdelan iz plastike ter ni zasnovan, oblikovan ali dan na trg, da bi v svoji življenjski dobi opravil več poti ali kroženj, tako da bi se vrnil proizvajalcu za ponovno polnjenje ali ponovno uporabo za isti namen, za katerega je bil zasnovan;
- (3) „oksorazgradljiva plastika“ pomeni plastične materiale, ki vključujejo aditive, ki z oksidacijo povzročijo razpad plastičnega materiala na mikrodelce ali kemično razgradnjo;
- (4) „ribolovno orodje“ pomeni vsako opremo ali njen del, ki se uporablja v ribištvu ali akvakulturi za iskanje, lovljenje ali gojenje morskih bioloških virov ali ki plava na morski gladini in se uporablja za privabljanje in lovljenje ali gojenje takih morskih bioloških virov;
- (5) „odpadno ribolovno orodje“ pomeni vsako ribolovno orodje, ki je zajeto v opredelitvi odpadkov iz točke 1 člena 3 Direktive 2008/98/ES, vključno z vsemi ločenimi sestavnimi deli, snovmi ali materiali, ki so bili del takega ribolovnega orodja ali pritrjeni nanj, ko je bilo zavrženo, med drugim tudi, ko je bilo zapuščeno ali izgubljeno;
- (6) „dajanje na trg“ pomeni prvo omogočanje dostopnosti proizvoda na trgu države članice;

- (7) „omogočanje dostopnosti na trgu“ pomeni vsako dobavo proizvoda za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu države članice v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi odplačno ali neodplačno;
- (8) „harmonizirani standard“ pomeni harmonizirani standard, kot je opredeljen v točki 1(c) člena 2 Uredbe (EU) št. 1025/2012;
- (9) „odpadek“ pomeni odpadek, kot je opredeljen v točki 1 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (10) „sistem razširjene odgovornosti proizvajalca“ pomeni sistem razširjene odgovornosti proizvajalca, kot je opredeljen v točki 21 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (11) „proizvajalec“ pomeni:
- (a) vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v državi članici, ki ne glede na uporabljeno prodajno tehniko, vključno s pogodbo, sklenjeno na daljavo, opredeljeno v točki 7 člena 2 Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²¹⁾, poklicno proizvaja, polni, prodaja ali uvažata plastične proizvode za enkratno uporabo ali polnjene plastične proizvode za enkratno uporabo ali ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko, ter te proizvode daje na trg države članice, v kateri ima sedež, razen oseb, ki izvajajo ribolovne dejavnosti, kot so opredeljene v točki 28 člena 4 Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²²⁾; ali
- (b) vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v eni državi članici ali tretji državi, ki plastične proizvode za enkratno uporabo, polnjene plastične proizvode za enkratno uporabo ali ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko, v drugi državi članici poklicno prodaja neposredno zasebnim gospodinjstvom ali drugim uporabnikom, razen zasebnim gospodinjstvom, in sicer s pogodbo, sklenjeno na daljavo, kot je opredeljena v točki 7 člena 2 Direktive 2011/83/EU, razen oseb, ki izvajajo ribolovne dejavnosti, kot so opredeljene v točki 28 člena 4 Uredbe (EU) št. 1380/2013;
- (12) „zbiranje“ pomeni zbiranje, kot je opredeljeno v točki 10 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (13) „ločeno zbiranje“ pomeni ločeno zbiranje, kot je opredeljeno v točki 11 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (14) „obdelava“ pomeni obdelavo, kot je opredeljena v točki 14 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (15) „embalaža“ pomeni embalažo, kot je opredeljena v točki 1 člena 3 Direktive 94/62/ES;
- (16) „biološko razgradljiva plastika“ pomeni plastiko, ki se lahko fizično in biološko razgradi, tako da se na koncu razgradi v ogljikov dioksid (CO₂), biomaso in vodo, ter je skladna z evropskimi standardi za embalažo, ki jo je mogoče predelati s kompostiranjem in anaerobno presnovo;
- (17) „pristaniške sprejemne zmogljivosti“ pomeni pristaniške sprejemne zmogljivosti, kot so opredeljene v točki (e) člena 2 Direktive 2000/59/ES;
- (18) „tobačni izdelek“ pomeni tobačni izdelek, kot je opredeljen v točki 4 člena 2 Direktive 2014/40/EU.

Člen 4

Zmanjšanje porabe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za doseg ambicioznega in trajnega zmanjšanja porabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela A Priloge, skladno s splošnimi cilji politike Unije glede odpadkov, zlasti s ciljem preprečevanja odpadkov, da bi bistveno spremenili trende naraščajoče porabe. S temi ukrepi se na ozemlju države članice do leta 2026, v primerjavi z letom 2022, doseže merljivo kvantitativno zmanjšanje porabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela A Priloge.

⁽²¹⁾ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

⁽²²⁾ Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (UL L 354, 28.12.2013, str. 22).

Države članice do 3. julija 2021 pripravijo opis ukrepov, ki so jih sprejele na podlagi prvega pododstavka, Komisijo uradno obvestijo o tem opisu ter ga dajo na voljo javnosti. Države članice ukrepe iz opisa vključijo v načrte ali programe iz člena 11 pri prvi naslednji posodobitvi teh načrtov ali programov v skladu z zadevnimi zakonodajnimi akti Unije, ki urejajo te načrte ali programe, ali v katere koli druge programe, oblikovane posebej v ta namen.

Ukrepi lahko vključujejo nacionalne cilje glede zmanjšanja porabe, ukrepe, ki zagotavljajo, da se končnemu potrošniku na prodajnem mestu dajo na voljo proizvodi za ponovno uporabo, ki so alternativa za plastične proizvode za enkratno uporabo iz dela A Priloge, ekonomske instrumente, kot so instrumenti, s katerimi se zagotavlja, da se ti plastični proizvodi za enkratno uporabo končnemu potrošniku na prodajnem mestu ne ponujajo brezplačno, in sporazume iz člena 17(3). Države članice lahko z odstopanjem od člena 18 Direktive 94/62/ES uvedejo tržne omejitve za namene preprečevanja, da bi taki odpadni proizvodi smetili okolje, in sicer da se zagotovi njihova nadomestitev z alternativnimi proizvodi, ki se lahko ponovno uporabijo ali ne vsebujejo plastike. Ukrepi se lahko razlikujejo glede na vpliv, ki ga imajo ti plastični proizvodi za enkratno uporabo v svojem življenjskem ciklu na okolje, tudi ko smetijo okolje.

Ukrepi, sprejeti v skladu s tem odstavkom, morajo biti sorazmerni in nediskriminatorni. Države članice Komisijo uradno obvestijo o teh ukrepih v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²³⁾, če je tako določeno v navedeni direktivi.

Zaradi uskladitve s prvim pododstavkom tega odstavka vsaka država članica spremlja plastične proizvode za enkratno uporabo iz dela A Priloge, ki so bili dani na trg, in sprejete ukrepe za zmanjšanje porabe ter o doseženem napredku poroča Komisiji v skladu z odstavkom 2 tega člena in členom 13(1), da bi določili zavezujoče kvantitativne cilje Unije glede zmanjšanja porabe.

2. Komisija do 3. januarja 2021 sprejme izvedbeni akt, s katerim določi metodologijo za izračun ter preverjanje ambicioznega in trajnega zmanjšanja porabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela A Priloge. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(2).

Člen 5

Omejitve pri dajanju na trg

Države članice prepovejo dajanje na trg plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela B Priloge in proizvodov iz oksorazgradljive plastike.

Člen 6

Zahteve za proizvode

1. Države članice zagotovijo, da se lahko plastični proizvodi za enkratno uporabo iz dela C Priloge, ki imajo plastične pokrovčke in zamaške, dajo na trg le, če pokrovčki in zamaški v fazi predvidene uporabe proizvodov ostanejo pritrjeni na vsebnike.

2. Za namene tega člena se kovinski pokrovčki ali zamaški, ki imajo tesnilo iz plastike, ne štejejo za izdelane iz plastike.

3. Komisija do 3. oktobra 2019 od evropskih organizacij za standardizacijo zahteva, da razvijejo harmonizirane standarde v zvezi z zahtevo iz odstavka 1. V teh standardih se upošteva predvsem, da morajo biti sistemi zapiranja vsebnikov za pijače, vključno z gaziranimi, čvrsti, zanesljivi in varni.

⁽²³⁾ Direktiva (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2015, str. 1).

4. Od datuma objave sklicevanj na harmonizirane standarde iz odstavka 3 v *Uradnem listu Evropske unije* se za plastične proizvode za enkratno uporabo iz odstavka 1, ki so skladni s temi standardi ali deli teh standardov, šteje, da izpolnjujejo zahtevo, določeno v odstavku 1.

5. Kar zadeva platenke pijač iz dela F Priloge, vsaka država članica zagotovi, da:

(a) platenke pijač iz dela F Priloge, izdelane iz polietilen tereftalata kot glavne komponente (platenke PET), od leta 2025 vsebujejo najmanj 25 % reciklirane plastike, izračunano kot povprečje za vse platenke PET, dane na trg na ozemlju te države članice, in

(b) platenke pijač iz dela F Priloge od leta 2030 vsebujejo najmanj 30 % reciklirane plastike, izračunano kot povprečje za vse take platenke pijač, dane na trg na ozemlju te države članice.

Komisija do 1. januarja 2022 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi pravila za izračun in preverjanje ciljev, določenih v prvem pododstavku tega odstavka. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(2).

Člen 7

Zahteve za označevanje

1. Države članice zagotovijo, da ima vsak plastični proizvod za enkratno uporabo iz dela D Priloge, ki je dan na trg, na embalaži takega proizvoda ali na proizvodu samem vidno in jasno čitljivo oznako, ki je ni mogoče izbrisati in ki potrošnike obvešča o:

(a) ustreznih možnostih ravnanja z odpadki za proizvod ali načinih odstranjevanja odpadkov, ki se jim je treba pri tem proizvodu izogibati, v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, in

(b) prisotnosti plastike v proizvodu in posledičnem negativnem vplivu smetenja ali drugih neustreznih načinov odstranjevanja odpadnega proizvoda na okolje.

Komisija v skladu z odstavkom 2 določi harmonizirane specifikacije za oznako.

2. Komisija do 3. julija 2020 sprejme izvedbeni akt o določitvi harmoniziranih specifikacij za oznako iz odstavka 1, ki:

(a) določa, da se oznaka plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz točk 1,2 in 3 dela D Priloge namesti na prodajno enoto tega proizvoda ali embalažo, ki vsebuje več enot tega proizvoda. Kadar se ob nakupu združi več posameznih prodajnih enot, se oznaka namesti na embalažo vsake prodajne enote. Oznaka ni potrebna na embalaži s površino, ki je manjša od 10 cm²;

(b) določa, da se oznaka plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz točke 4 dela D Priloge namesti na sam proizvod, in

(c) upošteva obstoječe prostovoljne sektorske pristope in posebno pozornost nameni potrebi po izogibanju informacijam, ki zavajajo potrošnike.

Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(2).

3. Glede tobačnih izdelkov določbe tega člena dopolnjujejo določbe iz Direktive 2014/40/EU.

Člen 8

Razširjena odgovornost proizvajalca

1. Države članice zagotovijo, da se sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca v skladu členoma 8 in 8a Direktive 2008/98/ES vzpostavijo za vse plastične proizvode za enkratno uporabo iz dela E Priloge k tej direktivi, ki so dani na trg države članice.

2. Države članice zagotovijo, da proizvajalci plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz oddelka 1 dela E Priloge k tej direktivi krijejo stroške v skladu z določbami razširjene odgovornosti proizvajalca iz direktiv 2008/98/ES in 94/62/ES in, kolikor še niso zajeti, krijejo tudi naslednje stroške:

- (a) stroške ukrepov za ozaveščanje iz člena 10 te direktive v zvezi s temi proizvodi;
- (b) stroške zbiranja odpadkov teh proizvodov, ki so zavrženi v javnih sistemih zbiranja, vključno z infrastrukturo in njenim delovanjem, ter naknadnega prevoza in obdelave teh odpadkov, in
- (c) stroške čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti, ki izvirajo iz teh proizvodov ter naknadnega prevoza in obdelave teh smeti.

3. Države članice zagotovijo, da proizvajalci plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz oddelkov II in III dela E Priloge krijejo vsaj naslednje stroške:

- (a) stroške ukrepov za ozaveščanje iz člena 10 v zvezi s temi proizvodi;
- (b) stroške čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti, ki izvirajo iz teh proizvodov, ter naknadnega prevoza in obdelave teh smeti, in
- (c) stroške zbiranja podatkov in poročanja v skladu s točko (c) člena 8a(1) Direktive 2008/98/ES.

Kar zadeva plastične proizvode za enkratno uporabo iz oddelka III dela E Priloge k tej direktivi, države članice zagotovijo, da proizvajalci krijejo tudi stroške zbiranja odpadkov teh proizvodov, ki so zavrženi v javnih sistemih zbiranja, vključno z infrastrukturo in njenim delovanjem, ter naknadnega prevoza in obdelave teh odpadkov. Stroški lahko vključuje stroške vzpostavitve posebne infrastrukture za zbiranje odpadkov teh proizvodov, kot so ustrezne posode za odpadke, nameščene na lokacijah, ki so najbolj obremenjene zaradi smetenja.

4. Stroški iz odstavkov 2 in 3, ki se krijejo, ne presegajo stroškov, potrebnih za stroškovno učinkovito opravljanje storitev, navedenih v odstavkih 2 in 3, in se določijo na pregleden način med zadevnimi akterji. Stroški čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti se omejijo na dejavnosti, ki jih izvajajo javni organi ali se izvajajo v njihovem imenu. Metodologija za izračun je zasnovana tako, da omogoča določitev stroškov čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti na sorazmeren način. Države članice lahko za zmanjšanje upravnih stroškov določijo finančne prispevke za stroške čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti in v ta namen določijo večletne nespremenljive zneske.

Komisija objavi smernice za merila, ki jih določi v posvetovanju z državami članicami glede stroškov čiščenja okolja zaradi odvrženih smeti iz odstavkov 2 in 3.

5. Države članice na jasen način opredelijo vloge in odgovornosti vseh vključenih zadevnih akterjev.

Kar zadeva embalažo, se te vloge in odgovornosti določijo v skladu z Direktivo 94/62/ES.

6. Vsaka država članica proizvajalcem, ki imajo sedež v drugi državi članici in dajejo proizvode na njen trg, omogoči, da imenujejo pravno ali fizično osebo s sedežem na njenem ozemlju za pooblaščenega zastopnika za namene izpolnjevanja obveznosti proizvajalca v zvezi s sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca na njenem ozemlju.

7. Vsaka država članica zagotovi, da proizvajalec s sedežem na njenem ozemlju, ki prodaja plastične proizvode za enkratno uporabo iz dela E Priloge in ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko, v drugi državi članici, v kateri nima sedeža, v tej drugi državi članici imenuje pooblaščenega zastopnika. Pooblaščen zastopnik je oseba, odgovorna za izpolnjevanje obveznosti, ki jih ima zadevni proizvajalec na podlagi te direktive, na ozemlju te druge države članice

8. Države članice zagotovijo, da se sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca v skladu členoma 8 in 8a Direktive 2008/98/ES vzpostavijo za ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko in je dano na trg države članice.

Države članice, ki imajo morske vode, kot so opredeljene v točki 1 člena 3 Direktive 2008/56/ES, določijo nacionalne minimalne letne stopnje zbiranja odpadnega ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, namenjenega recikliranju.

Države članice spremljajo ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko in je bilo dano na trg države članice, in zbrano odpadno ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko, ter Komisiji poročajo v skladu s členom 13(1) te direktive, da bi določili zavezujoče kvantitativne cilje Unije glede zbiranja.

9. Kar zadeva sisteme, vzpostavljene v skladu z odstavkom 8 tega člena, države članice zagotovijo, da proizvajalci ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, krijejo stroške ločenega zbiranja odpadnega ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko in je bilo oddano v ustrezne pristaniške sprejemne zmogljivosti v skladu z Direktivo (EU) 2019/883 ali v druge enakovredne sisteme zbiranja, ki so zunaj področja uporabe navedene direktive, ter stroške naknadnega prevoza in obdelave. Proizvajalci krijejo tudi stroške ukrepov za ozaveščanje iz člena 10 v zvezi z ribolovnim orodjem, ki vsebuje plastiko.

Zahteve iz tega odstavka dopolnjujejo zahteve, ki se v pravu Unije o pristaniških sprejemnih zmogljivostih uporabljajo za odpadke iz ribiških plovil.

Komisija brez poseganja v tehnične ukrepe iz Uredbe Sveta (ES) št. 850/98 ⁽²⁴⁾ od evropskih organizacij za standardizacijo zahteva, da razvijejo harmonizirane standarde za krožno zasnovano ribolovnega orodja ter tako spodbujajo pripravo za njegovo ponovno uporabo in olajšajo možnost recikliranja ob koncu njegove življenjske dobe.

Člen 9

Ločeno zbiranje

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se za namene recikliranja ločeno zbere:
 - (a) do leta 2025 77 masnih % odpadnih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela F Priloge, danih na trg v posameznem letu;
 - (b) do leta 2029 90 masnih % odpadnih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela F Priloge, danih na trg v posameznem letu.

Lahko se šteje, da plastični proizvodi za enkratno uporabo iz dela F Priloge, dani na trg v državi članici, ustrezajo količini odpadkov, nastalih iz takih proizvodov, vključno s tistimi, odvrženimi v okolje v istem letu v tej državi članici.

Za dosego navedenega cilja lahko države članice med drugim:

- (a) vzpostavijo sheme kavcij;
- (b) določijo cilje glede ločenega zbiranja za ustrezne sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca.

Prvi pododstavek se uporablja brez poseganja v točko (a) člena 10(3) Direktive 2008/98/ES.

2. Komisija omogoči lažjo izmenjavo informacij in primerov najboljših praks med državami članicami o primernih ukrepih za doseganje ciljev iz odstavka 1, med drugim o shemah kavcij. Komisija rezultate take izmenjave informacij in primerov najboljših praks da na voljo javnosti.

3. Komisija do 3. julija 2020 sprejme izvedbeni akt, s katerim določi metodologijo za izračun in preverjanje ciljev ločenega zbiranja iz odstavka 1 tega člena. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(2).

Člen 10

Ukrepi za ozaveščanje

Države članice sprejmejo ukrepe za obveščanje potrošnikov in spodbujanje odgovornega vedenja potrošnikov, da bi zmanjšali smetenje z odpadki iz proizvodov, zajetih v tej direktivi, in sprejmejo ukrepe za obveščanje potrošnikov plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela G Priloge in uporabnikov ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, o naslednjem:

- (a) razpoložljivih alternativnih proizvodih za ponovno uporabo, sistemih za ponovno uporabo in možnostih ravnanja z odpadki navedenih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, ter o dobrih praksah na področju ustreznega ravnanja z odpadki v skladu s členom 13 Direktive 2008/98/ES;
- (b) vplivu smetenja in drugega neustreznega odstranjevanja odpadkov navedenih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, na okolje, zlasti morsko, ter

⁽²⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 850/98 z dne 30. marca 1998 za ohranjanje ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi za varovanje nedoraslih morskih organizmov (UL L 125, 27.4.1998, str. 1).

- (c) vplivu neustreznih načinov odstranjevanja odpadkov navedenih proizvodov za enkratno uporabo na kanalizacijsko omrežje.

Člen 11

Usklajevanje ukrepov

Brez poseganja v prvi pododstavek člena 4(1) te direktive vsaka država članica zagotovi, da so ukrepi, sprejeti za prenos in izvajanje te direktive, sestavni del njenih programov ukrepov, vzpostavljenih v skladu s členom 13 Direktive 2008/56/ES za tiste države članice, ki imajo morske vode, programov ukrepov, vzpostavljenih v skladu s členom 11 Direktive 2000/60/ES, načrtov za ravnanje z odpadki in programov za preprečevanje odpadkov, vzpostavljenih v skladu s členoma 28 in 29 Direktive 2008/98/ES, ter načrtov za sprejem odpadkov in ravnanje z njimi, vzpostavljenih v skladu z Direktivo (EU) 2019/883, ter skladni s temi programi in načrti.

Ukrepi, ki jih države članice sprejmejo za prenos in izvajanje členov 4 do 9 te direktive, so skladni z živilsko zakonodajo Unije, s čimer se zagotovi, da higiena živil in varnost hrane nista ogroženi. Kar zadeva materiale, namenjene za stik z živilo, države članice spodbujajo uporabo trajnostnih alternativnih materialov namesto plastike za enkratno uporabo, kadar je to mogoče.

Člen 12

Specifikacije in smernice za plastične proizvode za enkratno uporabo

Pri ugotavljanju, ali posoda za živilo šteje za plastični proizvod za enkratno uporabo za namene te direktive, ima poleg meril iz Priloge, ki se uporabljajo za posode za živila, odločilno vlogo verjetnost, da bo posoda za živilo zaradi svoje prostornine ali velikosti odvržena v okolje, zlasti posoda v velikosti enojne porcije.

Komisija do 3. julija 2020 objavi smernice, ki jih pripravi v posvetovanju z državami članicami, po potrebi vključno s primeri, kateri proizvodi se za namene te direktive štejejo za plastične proizvode za enkratno uporabo.

Člen 13

Informacijski sistemi in poročanje

1. Države članice Komisiji za vsako koledarsko leto sporočijo naslednje:
 - (a) podatke o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo iz dela A Priloge, ki so bili vsako leto dani na trg države članice, za prikaz zmanjšanja porabe v skladu s členom 4(1);
 - (b) informacije o ukrepih, ki jih je država članica sprejela za namene člena 4(1);
 - (c) podatke o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo iz dela F Priloge, ki so bili vsako leto ločeno zbrani v državi članici, za prikaz doseganja ciljev glede ločenega zbiranja v skladu s členom 9(1);
 - (d) podatke o ribolovnem orodju, ki vsebuje plastiko, danem na trg, ter o zbranem odpadnem ribolovnem orodju v državi članici vsako leto;
 - (e) informacije o reciklirani vsebini plastenk pijač iz dela F Priloge za prikaz doseganja ciljev iz člena 6(5) in
 - (f) podatke o odpadkih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, odvrženih po uporabi, iz oddelka III dela E Priloge, zbranih v skladu s členom (8)3.

Države članice podatke in informacije sporočijo elektronsko v 18 mesecih po izteku leta poročanja, za katero so se zbirali. Podatke in informacije sporočijo v obliki, ki jo določi Komisija v skladu z odstavkom 4 tega člena.

Koledarsko leto 2022 je prvo obdobje poročanja, razen za točki (e) in (f) prvega pododstavka, za kateri je prvo obdobje poročanja koledarsko leto 2023.

2. Države članice podatkom in informacijam, ki jih sporočijo v skladu s tem členom, priložijo poročilo o preverjanju kakovosti. Podatke in informacije sporočijo v obliki, ki jo določi Komisija v skladu z odstavkom 4.

3. Komisija sporočene podatke in informacije pregleda v skladu s tem členom in objavi poročilo o rezultatih tega pregleda. V poročilu oceni organizacijo zbiranja podatkov in informacij, vire podatkov in uporabljene metodologije v državah članicah ter popolnost, zanesljivost, pravočasnost in doslednost teh podatkov in informacij. V oceno lahko vključi posebna priporočila za izboljšave. Poročilo pripravi po tem, ko države članice prvič sporočijo podatke in informacije, in nato v razmikih, predvidenih v členu 12(3c) Direktive 94/62/ES.

4. Komisija do 3. januarja 2021 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi obliko za poročanje podatkov in informacij v skladu z točkama (a) in (b) odstavka 1 ter odstavkom 2 tega člena.

Komisija do 3. julija 2020 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi obliko za poročanje podatkov v skladu z točkama (c) in (d) odstavka 1 ter odstavkom 2 tega člena.

Komisija do 1. januarja 2022 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi obliko za sporočanje podatkov in informacij v skladu s točkama (e) in (f) odstavka 1 ter odstavkom 2 tega člena.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16(2). Upošteva se oblika, določena v skladu s členom 12 Direktive 94/62/ES.

Člen 14

Kazni

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh pravilih in ukrepih uradno obvestijo Komisijo do 3. julija 2021 in jo uradno obvestijo o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.

Člen 15

Ocenjevanje in pregled

1. Komisija do 3. julija 2027 oceni to direktivo. Ocenjevanje temelji na informacijah, ki so na voljo v skladu s členom 13. Države članice Komisiji predložijo morebitne dodatne informacije, potrebne za ocenjevanje in pripravo poročila iz člena 2 tega člena.

2. Komisija poročilo o glavnih ugotovitvah ocenjevanja, izvedenega v skladu z odstavkom 1, predloži Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru. Poročilu po potrebi priloži zakonodajni predlog. V navedenem predlogu po potrebi določi zavezujoče cilje glede kvantitativnega zmanjšanja porabe in zavezujoče stopnje zbiranja za odpadno ribolovno orodje.

3. Poročilo vključuje:

- (a) oceno, ali je potreben pregled Priloge, v kateri so naštetih plastični proizvodi za enkratno uporabo, vključno s plastičnimi pokrovciki in zamaški, ki se uporabljajo na steklenih in kovinskih vsebnikih za pijačo;
- (b) študijo izvedljivosti določitve zavezujočih stopenj zbiranja za odpadno ribolovno orodje ter zavezujočih kvantitativnih ciljev Unije glede zmanjšanja porabe zlasti plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela A Priloge, ob upoštevanju ravni porabe in že doseženega zmanjšanja porabe v državah članicah;
- (c) oceno sprememb pri uporabljenih materialih v plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, zajetih v tej direktivi, ter novih vzorcev potrošnje in poslovnih modelov, temelječih na alternativnih proizvodih za ponovno uporabo; kjer je to mogoče, ocena vključuje tudi analizo celotnega življenjskega cikla, da se oceni vpliv teh proizvodov in njihovih alternativ na okolje, ter
- (d) oceno znanstvenega in tehničnega napredka na področju meril ali standardov za biološko razgradljivost v morskem okolju, ki se uporabljajo za plastične proizvode za enkratno uporabo s področja uporabe te direktive in njihove nadomestke za enkratno uporabo in ki zagotavljajo popolno razgradnjo na ogljikov dioksid (CO₂), biomaso in vodo v dovolj kratkem času, da plastika ne škodi morskim organizmom in se ne začne kopičiti v okolju.

4. Komisija pri ocenjevanju, izvedenem na podlagi odstavka 1, pregleda ukrepe, sprejete na podlagi te direktive glede plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz oddelka III dela E Priloge, ter o glavnih ugotovitvah predloži poročilo. V poročilu preuči tudi možnosti za zavezujoče ukrepe za zmanjšanje odpadkov plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, odvrženih po uporabi, iz oddelka III dela E Priloge, vključno z možnostjo določitve zavezujočih stopenj zbiranja za te odpadke, odvržene po uporabi. To poročilo po potrebi spremlja zakonodajni predlog.

Člen 16

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor, ustanovljen s členom 39 Direktive 2008/98/ES. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi tretji pododstavek člena 5(4) Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 17

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 3. julija 2021. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Vendar države članice uporabljajo ukrepe, potrebne za uskladitev s:

- členom 5, od 3. julija 2021;
- členom 6(1), od 3. julija 2024;
- členom 7(1), od 3. julija 2021;
- členom 8, do 31. decembra 2024, v povezavi s sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca, vzpostavljenimi pred 4. julijem 2018, in v povezavi s plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo iz oddelka III dela E Priloge pa do 5. januarja 2023.

Države članice se v sprejetih predpisih iz tega odstavka sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo določb temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

3. Če so cilji glede ravnanja z odpadki in cilji iz členov 4 in 8 izpolnjeni, lahko države članice določbe člena 4(1) ter člena 8(1) in (8), razen glede plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz oddelka III dela E Priloge, prenesejo na podlagi sporazuma, sklenjenega med pristojnimi organi in zadevnimi gospodarskimi sektorji.

Taki sporazumi izpolnjujejo naslednje zahteve:

- (a) so izvršljivi;
- (b) določajo cilje s pripadajočimi roki;
- (c) objavijo se v nacionalnem uradnem listu ali uradnem dokumentu, ki je enako dostopen javnosti, in se pošljejo Komisiji;
- (d) rezultati, doseženi na podlagi sporazuma, se redno spremljajo, o njih se poroča pristojnim organom in Komisiji ter so na voljo javnosti pod pogoji, določenimi v sporazumu;
- (e) pristojni organi zagotovijo, da se preverja napredek, dosežen na podlagi sporazuma, in
- (f) v primeru neskladnosti s sporazumom države članice izvajajo ustrezne določbe te direktive z zakonodajnimi, regulativnimi ali upravnimi ukrepi.

Člen 18

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 19

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 5. junija 2019

Za Evropski parlament

Predsednik

A. TAJANI

Za Svet

Predsednik

G. CIAMBA

PRILOGA

DEL A

Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 4 o zmanjšanju porabe

- (1) Lončki za pijačo, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški;
- (2) Posode za živila, tj. posode, kot so škatle s pokrovom ali brez njega, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, ki:
 - (a) so namenjena za takojšnje zaužitje iz posode na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj;
 - (b) se običajno zaužijejo iz posode in
 - (c) se jih zaužije brez nadaljnje priprave, kot je kuhanje, vrenje ali segrevanje,vključno s posodami za živila, ki se uporabljajo za hitro prehrano ali druge obroke, namenjene za takojšnje zaužitje, razen vsebnikov za pijačo, krožnikov, zavitkov in ovojev s hrano.

DEL B

Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 5 o omejitvah pri dajanju na trg

- (1) Vatrane palčke, razen če spadajo v področje uporabe Direktive Sveta 90/385/EGS ⁽¹⁾ ali Direktive Sveta 93/42/EGS ⁽²⁾;
- (2) Pribor (vilice, noži, žlice, palčke);
- (3) Krožniki;
- (4) Slamice, razen če spadajo v področje uporabe Direktive 90/385/EGS ali Direktive 93/42/EGS;
- (5) Mešalne palčke za pijače;
- (6) Palčke za pritrditev na balone in podporo balonov, vključno z mehanizmi takih palčk, razen balonov za industrijsko ali drugo poklicno rabo in uporabo, ki se ne delijo potrošnikom;
- (7) Posode za živila iz ekspandiranega polistirena, tj. posode, kot so škatle s pokrovom ali brez njega, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, ki:
 - (a) so namenjena za takojšnje zaužitje iz posode na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj;
 - (b) se običajno zaužijejo iz posode in
 - (c) se jih zaužije brez nadaljnje priprave, kot je kuhanje, vrenje ali segrevanje;vključno s posodami za živila, ki se uporabljajo za hitro prehrano ali druge obroke, namenjene za takojšnje zaužitje, razen vsebnikov za pijačo, krožnikov, zavitkov in ovojev s hrano;
- (8) Vsebniki za pijačo iz ekspandiranega polistirena, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški;
- (9) Lončki za pijačo iz ekspandiranega polistirena, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški.

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 90/385/EGS z dne 20. junija 1990 o približevanju zakonodaje držav članic o aktivnih medicinskih pripomočkih za vsaditev (UL L 189, 20.7.1990, str. 17).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 93/42/EGS z dne 14. junija 1993 o medicinskih pripomočkih (UL L 169, 12.7.1993, str. 1).

DEL C

Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 6(1) do (4) o zahtevah za proizvode

Vsebniki za pijačo s prostornino do treh litrov, tj. posode, ki vsebujejo tekočino, npr. platenke pijač, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, in sestavljena embalaža za pijače, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, razen:

- (a) stekleni ali kovinski vsebniki za pijačo, katerih pokrovčki in zamaški so izdelani iz plastike;
- (b) vsebniki za pijačo, namenjeni za živila za posebne zdravstvene namene, kot so opredeljena v točki (g) člena 2 Uredbe (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ in ki so v tekoči obliki.

DEL D

Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 7 o zahtevah za označevanje

- (1) Higijenski vložki, tamponi in aplikatorji tamponov;
- (2) Vlažilni robčki, tj. predhodno navlaženi robčki za osebno nego in gospodinjsko uporabo;
- (3) Tobačni izdelki s filtri in filtri, ki se tržijo za uporabo v kombinaciji s tobačnimi izdelki;
- (4) Lončki za pijačo.

DEL E

I. Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 8(2) o razširjeni odgovornosti proizvajalca

- (1) Posode za živila, tj. posode, kot so škatle s pokrovom ali brez njega, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, ki:
 - (a) so namenjena za takojšnje zaužitje iz posode na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj;
 - (b) se običajno zaužijejo iz posode in
 - (c) se jih zaužije brez nadaljnje priprave, kot je kuhanje, vrenje ali segrevanje;vključno s posodami za živila, ki se uporabljajo za hitro prehrano ali druge obroke, namenjene za takojšnje zaužitje, razen vsebnikov za pijačo, krožnikov, zavitkov in ovojev s hrano;
- (2) Zavitki in ovoji, izdelani iz prožnega materiala, ki vsebujejo živila, namenjena za takojšnje zaužitje iz zavitka ali ovoja brez kakršne koli dodatne priprave;
- (3) Vsebniki za pijačo s prostornino do treh litrov, tj. posode, ki vsebujejo tekočino, npr. platenke pijač, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, in sestavljena embalaža za pijače, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, razen stekleni ali kovinski vsebniki za pijačo, katerih pokrovčki ali zamaški so izdelani iz plastike;
- (4) Lončki za pijačo, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški;
- (5) Lahke plastične nosilne vreče, kot so opredeljene v točki 1c člena 3 Direktive 94/62/ES.

II. Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 8(3) o razširjeni odgovornosti proizvajalca

- (1) Vlažilni robčki, tj. predhodno navlaženi robčki za osebno nego in gospodinjsko uporabo;
- (2) Baloni, razen balonov za industrijsko ali drugo poklicno rabo in uporabo, ki se ne delijo potrošnikom.

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, živilih za posebne zdravstvene namene in popolnih prehranskih nadomestkih za nadzor nad telesno težo ter razveljavitvi Direktive Sveta 92/52/EGS, direktiv Komisije 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES in 2006/141/ES, Direktive 2009/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter uredb Komisije (ES) št. 41/2009 in (ES) št. 953/2009 (UL L 181, 29.6.2013, str. 35).

III. Drugi plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 8(3) o razširjeni odgovornosti proizvajalca

Tobačni izdelki s filtri in filtri, ki se tržijo za uporabo v kombinaciji s tobačnimi izdelki.

DEL F

Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 9 o ločenem zbiranju in členu 6(5) o zahtevah za proizvode

Plastenke pijač s prostornino do treh litrov, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, razen:

- (a) stekleni ali kovinski vsebniki za pijačo, katerih pokrovčki in zamaški so izdelani iz plastike;
- (b) plastenke pijač, namenjene za živila za posebne zdravstvene namene, kot so opredeljena v točki (g) člena 2 Uredbe (EU) št. 609/2013 in ki so v tekoči obliki.

DEL G

Plastični proizvodi za enkratno uporabo, zajeti v členu 10 o ozaveščanju

(1) Posode za živila, tj. posode, kot so škatle s pokrovom ali brez njega, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, ki:

- (a) so namenjena za takojšnje zaužitje iz posode na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj;
- (b) se običajno zaužijejo iz posode in
- (c) se jih zaužije brez nadaljnje priprave, kot so kuhanje, vrenje ali segrevanje,

vključno s posodami za živila, ki se uporabljajo za hitro prehrano ali druge obroke, namenjene za takojšnje zaužitje, razen vsebnikov za pijačo, krožnikov, zavitkov in ovojev s hrano;

- (2) Zavitki in ovoji, izdelani iz prožnega materiala, ki vsebujejo živila, namenjena za takojšnje zaužitje iz zavitka ali ovoja brez kakršne koli dodatne priprave;
 - (3) Vsebniki za pijačo s prostornino do treh litrov, tj. posode, ki vsebujejo tekočino, npr. plastenke pijač, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, in sestavljena embalaža za pijače, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, razen stekleni ali kovinski vsebniki za pijačo, katerih pokrovčki ali zamaški so izdelani iz plastike;
 - (4) Lončki za pijačo, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški;
 - (5) Tobačni izdelki s filtri in filtri, ki se tržijo za uporabo v kombinaciji s tobačnimi izdelki;
 - (6) Vlažilni robčki, tj. predhodno navlaženi robčki za osebno nego in gospodinjsko uporabo;
 - (7) Baloni, razen balonov za industrijsko ali drugo poklicno rabo in uporabo, ki se ne delijo potrošnikom;
 - (8) Lahke plastične nosilne vreče, kot so opredeljene v točki 1c člena 3 Direktive 94/62/ES;
 - (9) Higieniski vložki, tamponi in aplikatorji tamponov.
-

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL